

Consultatieverslag Uitbreiding vangnet Participatiewet

Inhoud van het ontwerpbesluit

Het vangnet Participatiewet, dat gemeenten compenseert voor grote tekorten op het budget voor bijstand, wordt met dit wijzigingsbesluit uitgebreid voor gemeenten die meerjarig te maken hebben met tekorten van 5% of groter. Voor deze gemeenten wordt in twee stappen het eigen risico verlaagd. Dit vermindert de financiële druk voor gemeenten die meerjarig in het huidige vangnet zitten, en kan een oplossing bieden voor gemeenten met meerjarige middelgrote tekorten die niet in aanmerking komen voor het huidige vangnet.

Internetconsultatie

De looptijd van de internetconsultatie was vier weken: van 23 april 2025 tot en met 20 mei 2025. Er zijn geen specifieke vragen voorgelegd. Respondenten konden reageren op alle onderdelen van het voorstel.

Opbrengst van de consultatie

Er zijn drie reacties binnengekomen tijdens de internetconsultatie. Een anonieme reactie en twee reacties van gemeenten. De belangrijkste punten hieruit worden hieronder kort besproken. De reacties hebben niet geleid tot wijziging van het voorstel.

Financiering vangnet

Het vangnet is gebaseerd op solidariteit tussen gemeenten en wordt bekostigd vanuit het macrobudget voor bijstand en loonkostensubsidies. Ook het uitgebreide vangnet wordt op deze wijze bekostigd. In een van de reacties wordt dit ter discussie gesteld met het oog op de groeiende omvang van het totaal aan vangnetuitkeringen, en daarmee het lagere macrobudget. Bij het vormgeven van het uitgebreide vangnet is ook naar de te verwachte financiële effecten gekeken. Deze zijn beperkt, waarmee de regering van oordeel is dat de gehanteerde bekostiging van het reguliere vangnet ook van toepassing kan zijn op het uitgebreide vangnet.

Onvoldoende verlaging eigen risico

Een andere reactie ziet op de verlaging van het eigen risico. De respondent is van mening dat de uitbreiding van het vangnet onvoldoende financiële compensatie biedt aan gemeenten met een tekort, omdat gemeenten nog slechts gedeeltelijk gecompenseerd worden voor hun tekorten. Het is juist dat met het uitgebreide vangnet nog altijd een eigen risico blijft bestaan voor gemeenten. Door de eigenrisicodrempel voor gemeenten met meerjarige tekorten in eerste instantie naar 5% en vanaf het derde jaar zelfs naar 2,5% te verlagen, wordt het eigen risico voor gemeenten met meerjarige tekorten echter fors gereduceerd. Hiermee is een nieuwe balans gevonden tussen een verlaging van het eigen risico en behoud van de verantwoordelijkheid van gemeenten om zich in te zetten om bijstandsgerechtigden zo goed mogelijk naar werk te begeleiden.